Nr. 258 (1335). Cena 70 mk. Włocławek, niedziela dnia 12 listopada 1922 r. Rok V

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata: na miejscu mk. 1500, na prow. mk. 1900. Za odnoszenie do domu dolicza się 300 mk.
Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 300 mk., druga i trzecia 225 mk. czwarta 8-łamowa 100 mk. Ogł. drobne po 50 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 500 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Jak głosować do Senatu.

Według Konstytucji 17 marca 1921 roku władza ustawodawcza w Polsce należy do Sejmu i Senatu, jako izby, kontrolującej uchwalone przez Sejm projekty ustaw i zawieszające ich wykonanie na przeciąg dni 60.

Pozatem Sejm i Senat, zebrane w Zgromadzenie Narodowe, wybierają łącznie Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z tego wynika, że stanowisko Senatu w naszym ustroju państwowym jest bardzo ważne i dlatego wszyscy Polacy, którzy pragną, aby odniesione przy wyborach do Sejmu zwycięstwo listy Nr. 8 zostało ugruntowane i utrwalone, winni w skupieniu przygotować się do wyborów do Senatu, które odbędą się dzisiaj.

Prawo głosowania do Senatu przysługuje jedynie tym wyborcom, którzy mają ukończonych lat 30. Głosy składać należy w nadchodzącą niedzielę między godziną 9-tą rano a 9-tą wieczór w tych samych lokalach wyborczych, co ubiegłej niedzieli w czasie wyborów do Sejmu. Wszyscy Polacy, pragnący szczerze, aby Polska była Polską i mogła się rozwijać w duchu chrześcijańsko-narodowym, złożą w niedzielę swe głosy na listę Nr. 8, i to także ci, którzy w czasie wyborów do Sejmu głosowali na inne listy polskie, przyczyniając się w ten sposób nieświadomie do rozbicia głosów polskich. Pamiętajmy, że mniejszości narodowe pod komendą żydów szły do wyborów sejmowych w zwartym szeregu i przeprowadziły do Sejmu 90 posłów. Jest to groźne ostrzeżenie na dzisiejszą niedzielę!

Przypominamy naszym czytelnikom, że Senat składać się będzie z 111 posłów, z czego 93 wybierają bezpośrednio okręgi, 18 zaś wchodzi z list państwowych. Okręgiem wyborczym przy wyborach do Senatu jest każde województwo i m. st. Warszawa. Poszczególne okręgi wybierają senatorów w następującej liczbie:

Woj. Pomorskie 3, Poznańskie 7, Śląskie 2, Krakowskie 7, Lwowskie 9, Stanisławowskie 4, Tarnopolskie 5, Wołyńskie 5, Lubelskie 7, Kieleckie 9, Łódzkie 8, Warszawskie 7, m. st. Warszawa 4, woj. Białostockie 4, Poleskie 3, Nowogródzkie 3, Wileńskie 4, razem 93 senatorów.

Powtarzamy, że mimo odmiennego podziału Państwa na okręgi wyborcze obwody głosowania pozostają te same, co przy wyborach sejmowych i dlatego w niedzielę każdy wyborca do Sejmu, mający 30 lat skończonych winien udać się z numerem 8 do tego samego lokalu wyborczego, w którym złożył głos ubiegłej niedzieli w czasie wyborów do Sejmu i bezwzględnie złożyć swój głos do urny.

Pamiętajmy, że wybory do Senatu są równie ważne, co i wybory do Sejm. W niedzielę nie powinno też zabraknąć nikogo!

Głosowanie do Senatu odbywać się będzie znacznie łatwiej, gdyż jest mniej uprawnionych do głosowania.

Do wyborców.

W dniu 12 listopada złożycie swój głos na listy kandydatów do Senatu. W dniu tym spełnicie obowiązek obywatelski, wybierając swych reprezentantów według własnego sumienia przekonania.

Rzucając swój głos na szalę polityczną, pamiętajcie jednak, że **jednocześnie na szalę przyszłości Państwa Polskiego winniście złożyć część dobra swego**, by ono przyczyniło się do przezwyciężenia tych przeszkód finansowych i gospodarczych, jakie w swym rozwoju napotyka Państwo Polskie.

Waszem pierwszorzędnem obowiązkiem, niemniej ważnym i w skutki donioslym **jest poparcie państwowej pożyczki złotej.**

Sytuacja naszego Skarbu Państwa stała się bardzo poważną. Ciągły deficyt budżetowy, nieustanne drukowanie pieniędzy papierowych i spadek waluty zaćmiły w społeczeństwie należyte zrozumienie i ocenienie tego przerażającego objawu.

Rząd dotąd imał się rozmaitych środków celem poprawy waluty polskiej. Wypuszczane były kilkakrotnie pożyczki wewnętrzne, ale te jako niepołączone z korzyścią materjalną obywateli nie znalazły ostatecznego poparcia.

Obecnie wypuszczoną zostaje t. zw. **pożyczka złota, kupno której jest nietylko pierwszorzędnem obowiązkiem narodowym ale również doskonałym interesem dla każdego nabywcy.**

Pożyczka płatną będzie między rokiem 1925 a r. 1927, przyczem połowa pożyczki ma być wypłacona w dolarach lub frankach szwajc., licząc za mk. 8000 jeden dolar lub mk. 1600 za jeden frank szwajc. blisko mk. 3000. Obywatele! Pożyczka Złota sprze-

Na czele listy 8 do Senatu: Marszałek Trąmpczyński, K. Skirmunt, Ks. Arcybiskup Teodorowicz, Ks. Biskup Sapieha

RODACY I RODACZKI! W UBIEGŁĄ NIEDZIELĘ SPEŁNILIŚCIE SWÓJ OBOWIĄZEK OBYWATELSKI, GŁOSUJĄC ZWARTĄ ŁAWĄ NA LISTĘ Nr. 8 DALIŚCIE SEJMOWI POWAŻNE I LICZNE PRZEDSTAWICIELSTWO OBOZU NARODOWEGO I CHRZEŚCIJAŃSKIEGO!

8

POLACY I POLKI! TEN SAM OBOWIĄZEK SPEŁNIĆ MUSICIE RAZ JESZCZE W WYBORACH DO SENATU W NIEDZIELĘ DN. 12 LISTOPADA IDŹCIE WSZYSCY DO URNY I GŁOSUJCIE NA LISTĘ Nr. 8 CHRZEŚCIJAŃSKIEGO ZWIĄZKU JEDNOŚCI NARODOWEJ.

dawaną będzie tylko kilka tygodni, do 15 stycznia 1923 r. poczem wszelkie zapisy zostaną zamknięte tak, iż należy się śpieszyć, aby nie minęła Was okazja dla tak korzystnego ulokowania Waszej gotówki.

Celem udostępnienia nabycia pożyczki złotej szerszym masom ludności w dniu wyborów do Senatu, w lokalach wyborczych, odbędzie się sprzedaż Pożyczki złotej.

Wyborcy! kupujcie Pożyczkę Złotą!
Zabezpieczycie Wasze oszczędności [przed spadkiem waluty.
Nadewszystko spełnicie obowiązek [względem Państwa.

»Jeśli chcesz by przyszła Polska
Rrzekła, żeś się zbratał z cnotą
Wiedz, że Twoim obowiązkiem
Jest **pożyczkę kupić złotą.**
Jakiekolwiek głosiss hasła,
Cobądź Twym wyborczym celem,
Gdy **Pożyczkę kupisz Złotą,**
Toś — dobrym obywatelem«.

Dwa Ludwiki.

P Ludwik Makowski z Włocławka napisał artykuł o zgubnej polityce Centrum Mieszczańskiego i na kilka dni przed wyborami do Sejmu artykuł ten, podpisany pełnem imieniem i nazwiskiem, umieścił w Słowie Pomorskim w Toruniu. Przypadek zdarzył, że w Toruniu jest również p. Ludwik Makowski, pełnomocnik listy 14 i prezes Mieszczaństwa na całe Pomorze, bardzo dobrze znany w sferach mieszczańskich, który agitował wyłącznie za listą 14, a przeczytawszy artykuł przeciwny ze swoim podpisem, zawiadomił Redakcję Słowa Pomorskiego, że za nadużycie oddał sprawę w ręcę prokuratorji.

Pisma w Grudziądzu i inne na Pomorzu przedrukowały artykuł ze Słowa Pomorskiego z dodaniem od siebie przy podpisie „prezes Mieszczaństwa na Pomorzu". Nazajutrz jednak te same gazety, poinformowane przez p. L. Makowskiego z Torunia zamieściły sensacyjne wiadomości p. t. *„Wielkie nadużycie Słowa Pomorskiego"*. Sprawa oddana w ręce prokuratorji.

To wszystko tak zdezorjentowało zwolenników mieszczańskiej listy 14, że z całego Pomorza nadesłano p. Ludwikowi Makowskiemu w Toruniu szereg telegramów i telefonicznych gratulacji, że nareszcie przejrzał na oczy i nawrócił się na ósemkę. Przez kilka dni we wszystkich miastach na Pomorzu, w pociągach i na dworcach kolejowych opowiadano sobie w ten sposób o nawróconym mieszczaninie: „Okazuje się, że ten Makowski, to nie jest jeszcze taki zły człowiek, jak mówią, bo patrzajcie i on pisze, że czas już zakończyć walkę klasową i głosować na listę 8".

Taką sobie historyjkę powtarzano z ust do ust, a po obliczeniu złożonych głosów z Pomorza do Sejmu okazało się że 8-ka otrzymała 187.064 głosy, a 14-ka zaledwie 1969 głosy.

A w teatrze toruńskim na ten temat obecnie śpiewają: *„Były sobie dwa Ludwiki i t. d."* W ostatniej chwili dowiadujemy się, że pod wpływem rezultatu głosowania do Sejmu lista mieszczańska 14 do Senatu została wycofana na Pomorzu.

Wszyscy więc mieszczanie będą głosować solidarnie tylko na listę 8. Szkoda wielka, że w okręgu Włocławskim nie było takiego zrozumienia w dwunastce, a wówczas mielibyśmy w Sejmie trzech posłów z 8-ki.

Miejmy nadzieję, że i „Centrum Polskie" zaniecha agitacji na 12-kę, a nieliczni jej zwolennicy głosować będą wszyscy do Senatu na listę 8.

Przed pierwszem posiedzeniem sejmu i senatu.

Spór o datę zwołania pierwszego posiedzenia sejmu jest przecięty decyzją, wedle której zarówno pierwsze posiedzenie sejmu, jak i senatu odbędzie się jednocześnie, t. j. d. 28 b. m., a więc w trzeci wtorek po wyborach senackich.

Pierwsze posiedzenie będzie prawdopodobnie jedynie formalnością, która umożliwi wzajemne poznanie posłów, a klubom zorjentowanie się w sytuacji. Na drugiem dopiero posiedzeniu nastąpi wybór marszałka. Dotychczasowy marszałek sejmu, p. Trąmpczyński, wchodzi, jak wiadomo do senatu i prawdopodobnie będzie najpoważniejszym kandydatem na przewodniczącego izby najwyższej. Tak więc sejm ustawodawczy pracować będzie pod nowem przewodnictwem. Jak dotychczas, żadna z frakcji nie myśli jeszcze nad ustaleniem kandydatury marszałkowskiej. Ogólnie przypuszczają, że nowy marszałek wyjdzie z łona grup narodowych, przyczem wymienia się kandydatury posłów: Głąbińskiego i Zyg. Seydy.

Roboty nad ukończeniem gmachu senatu, który stanowić będzie skrzydło gmachu sejmowego, postępują szybko naprzód i jest nadzieja, że senat pierwsze posiedzenie odbędzie już pod własnym dachem. Siedziba senatu prócz sali obrad, będzie mieścić salę komisji senackich, natomiast kluby senackie będą miały wspólne lokale z odpowiednięmi frakcjami sejmowemi. Oba gmachy połączone będą korytarzem.

Dotychczasowa „geografja" polityczna gmachu sejmowego zmieni się w znacznym stopniu. Nie będzie w nowym sejmie niektórych dawnych klubów: jak Klub pracy konstytucyjnej, liczny zaś Klub narodowego Zjednoczenia ludowego zmaleje do nieznacznej grupki. Przybędą natomiast nowe kluby, utworzone z łona mniejszości narodowych. Przy rozdziale istniejących ubikacji klubowych między poszczególne frakcje, dyrektor kancelarji sejmowej p. Pomykalski zamierza trzymać się zasady, wedle której rozmiar sali klubowej, przyznanej stronnictwu zależeć będzie od jego liczebności.

Rozmieszczenie klubów na sali może być dokonane dopiero w przededniu obrad nowego sejmu, a to dlatego, że nie wiadomo, które z klubów mniejszości narodowych zechcą zająć miejsce w centrum, a które na lewicy.

Dodać należy wreszcie, że w przeddzień zwołania nowego sejmu, t. j. d. 28 b. m., odbędzie się ostatnie uroczyste posiedzenie dawnego sejmu konstytucyjnego. Tegoż dnia odbędzie się raut, na który otrzymają zaproszenie posłowie dawnego i nowego sejmu, oraz senatorowie.

Na marginesie.

Migawki powyborcze.

W mieście naszem krążą pogłoski, że lewica zamierza ogłosić komunikat o przebiegu walnej bitwy w ubiegłą niedzielę. Chcąc się naocznie przekonać, czy plotka ta polega na prawdzie, wydelegowaliśmy naszego współpracownika do Głównej Kwatery generała Cielaka i tam udało się naszemu sylfowi zrobić odpis następującego komunikatu:

»W dniu 5 b. m., t. j. w rocznicę proklamowania przez naszych sprzymierzeńców niemieckich niepodległości państwa polskiego, zaatakowaliśmy na całym froncie Lipno—Nieszawa—Włocławek.

Grupa generała Cielaka, złożona z 12-ej dywizji piechoty brygady »Niezawisłej« i garści »analfabetów«, sforsowała Wisłę na wielu punktach. Korpusy generałów S. Tarkiewicza i A. Rentowicza wzięły po zaciętych walkach przednie pozycje nieprzyjacielskie; poźniej jednak wskutek ataku przeważających sił wroga musiały cofnąć się w kierunku armji siódmej, chcąc otrzymać od niej sukurs.

Armja ta poszła w zupełną rozsypkę, a jej dowódzca gen. Zdrajca uciekł »salonką« z pola bitwy. Szef sztabu gen. Szegedyi de Bajończyk poległ śmiercią cywilną, a trupa jego uratowała od profanacji bohaterska postawa żydowskiej legji kobiecej, która z narażaniem własnem przez trzy godziny odpierała ataki reakcji.

W lasach na południe od Włocławka armja druga gen. Sprężyny napotkała na przeważające siły wroga i nie mogła postąpić wcale naprzód. Tutaj też poległ śmiercią walecznych gen. G. Adomski, odpierając ataki wroga.

W rejonie Nowego Rynku silna brygada straży ogniowej wsparta »legją żon oficerskich« z 12-ej armji zaatakowała pod kapitanem K. Oślicą wroga, nie mogła jednakże rozstrzygnąć losu bitwy ze względu na szerzącą się wszędzie zdradę i meldowanie wrogowi o naszych siłach.

Szef sztabu generalnego
CIELAK, gen.-leutenant.«

Za zgodność z oryginałem powyższego komunikatu ręczy

St. Billewicz.

O głosy do Senatu.

Powiedz ojcu, powiedz bratu,
By głosował do Senatu.
Powiedz matce, siostrze, żonie,
Że nie wolno stać na stronie
I pustować, co się zmieści,
Jak to zwyczaj jest niewieści,
Lecz aby Polska nie zginęła,
Trzeba dojść do końca dzieła!
Trzeba dać znów głos w niedzielę,
ZA ÓSEMKĄ, przyjaciele,
ZA ÓSEMKĄ, moje panie —
Takie Wasze jest zadanie!

*

Senat polski — to kontrola,
Izby żadna samowola
Na świat z Sejmu nie wybiegła;
Izby praw ustawa strzegła,
Nie tak jak dotychczas było,
Że niejedno się spsociło! —
Senat jest od Sejmu mniejszy,
Ale za to rozważniejszy;
Ludzie co w nim zasiadają,
Po czterdzieści lat już mają,
Więc w umyśle są dojrzali,
Nie spływają na wierzch fali,
Lecz do głębi się zanurzą,
Byle kraj miał zysków dużo!

*

Głos do urny tacy kładą,
Co trzydzieści lat przejadą —
Takie jest postanowienie,
By wybory były w cenie.

*

Senat nasz — to nie bajbaju,
To powaga, to blask kraju,
A to, co zadecyduje,
To cała Polska odczuje,
Na pożytek i na chlubę,
A nie, jak dotąd, na zgubę!

*

Sądzę, żeście zrozumieli, —
Więc, Rodacy, do niedzieli!

ER. — EL.

Proces Fedaka.

Sensacyjne dokumenty.

LWÓW (AW) W 16-ym dniu rozpraw procesu Fedaka przewodniczący na wstępie ogłosił uchwałę trybunału w sprawie zgłoszonych wniosków obrony i prokuratota. Uchwała odrzuca wszystkie wnioski obrony, dopuszczając tylko kilka dowodów, natomiast zgadza się na odczytanie ciekawych dokumentów przedłożonych przez pokuratora, mianowicie treści listów skonfiskowanych w kwietniu r. b. na granicy Czecho-Słowacji i w Cieszynie

Listy usiłował przenieść przez most w Cieszynie polskim tokarz Franciszek Daubner, zamieszkały u swego ojczyma Beleja konduktora kolejowego z Cieszyna czeskiego.

W jednym z tych listów napisanym płynem niewidocznym jest obszerne sprawozdanie z ruchu tajnej organizacji bojówki ukraińskiej.

Są następnie szczegóły odnoszące się do oskarżonego Fedaka, dla którego żąda autor przysłania z Czecho-Słowacji 14 rewolwerów, 1 kg. chloroformu i pieniędzy na sprawienie 5 mundurów policyjnych polskich oraz wynajęcie mieszkania naprzeciwko więzienia, w którym sie-

dzi Fedak, aby go podstępnie wydobyć z zamknięcia.

Pozatem dla celów ogólnych żąda autor kilka słoików zarazków nosacizny i 5 kg. proszku twardego jak djament (proszek taki służy do niszczenia kół w maszynach parowozowych i wagonach), wreszcie żąda najlepszej i najskuteczniejszej trucizny. Odczytano pozatem dwa dalsze dokumenty, świadczące o tem, ze oskarżeni Paljew i Kobierski, mieli poważny wpływ organizacji tajnej we Lwowie oraz, że zbierano składki na tajne cele wojskowe.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 12 listopada 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: Św. Marcina, papieża i męczennika; św. Aureliusza i Publiusza, biskupów i męczenników; św. Pasterna, męczennika; św. Liwina, biskupa i wyznawcy; św. Benedykta, Jana i Mateusza, Izaaka i Krystyna, pust.

Wypadki historyczne.

1340 Krzyżacy zajmują ziemię Michałowską.

1809 Sułkowski wsławia się pod Oceaną w Hiszpanji.

Dnia 13 listopada 1922 r.

W dniu dzisiejzzym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: Św. Dydaka, wyznawcy z zakonu. Franciszkanów; św. Walentyna, Solutora i Wiktora męczenników; św. Mitrjusza, męczennika; św. Antonina, Zebina, Germanai; św. Eunaty, męczenniczki.

Wypadki historyczne.

1383 Sejm w Radomiu obiera Jadwigę królową polską.

1550 Koronacja Barbary Radziwiłłówny.

Wyjazd Najd. Pasterza. Najd. Pasterz diecezji, J. E. Ks. Biskup Zdzitowiecki wyjeżdża jutro do Kalisza z wizytą pasterską, gdzie zabawi z górą tydzień.

Wyborcy! Stańmy dzisiaj do urny wyborczej! Ratujmy, co nam zniszczyła wieś chłopska, tak mało niestety uświadomiona. Chce dobrze dla Polski, a działa na jej zgubę, bo głosowała w tak wielkiej liczbie na 2-kę i na 3-kę. — na listy, które wraz z 16-ką i przy pomocy 1-ki będą działały na zgubę Polski. Głosujmy na **8**-kę!

Otrzeźwienie. Otrzymujemy z różnych okręgów wiejskich wiadomości, że panuje ogromne zasmucenie, że głosowano na 1-kę. 2-kę i 3-kę. Około siebie ustawiły się te listy, aby iść razem na zgubę Polski. Otrzeźwienie! Niestety, po niewczasie. Ci, co tak haniebnie samochcąc przegrali, niechże teraz czuwają, aby w przyszły Sejm nie uchwalał takich praw, z których cieszyliby się nasi wrogowie. Niechaj baczą, aby nie triumfowała 16 ka. Co 16 ka będzie chwaliła, to się obróci na naszą zgubę, a co 16-ka potępi, to będzie zmierzało ku naszemu odrodzeniu.

Wykaz obwodów. Poczynając od poniedziałku zaczniemy drukować wykaz wszystkich obwodów wyborczych w mieście Włocławku, w powiecie włocławskim, następnie w powiecie nieszawskim i lipnowskim wraz z wykazem wszystkich list i liczby głosów. Dokumenty te będą posiadały znaczenie historyczne, a jednocześnie posłużą naszym działaczom politycznym, duszpasterzom i władzy duchownej do orjętowania się, gdzie są siedliska naszych popsujów (2-ka), pasko-piastów (1-ka) i ogłupionego chamstwa, działającego na szkodę Polski (Wyzwolenie (3-ka).

Agitator socjalistyczny. W. Sz., subjekt handlowy w bardzo poważnem polskiem przedsiębiorstwie, groził ub. niedzieli ludziom, że pójdą do więzienia, jeżeli będą głosowali na 8-kę. Ostrzegamy p. J. K., zacnego obywatela naszego miasta, kogo ma w swoim sklepie za współpracownika.

Pepeesy triumfują. Socjaliści nigdy nie przypuszczali, aby mogli zyskać takie powodzenie na wsi. Liczyli na miasta, ale miasta ich zawiodły. Odwrócili się nawet od nich robotnicy, bo przekonali się jakiemi kłamstwami posługuje się ta partja. Wiedzą przecież robotnicy, do czego socjaliści doprowadzili stosunki ekonomiczne w Polsce. Wszak u steru rządu od samego początku są ich ludzie, p. Naczelnik Państwa także ich człowiek. Co uczynili socjaliści z finansami? W mieście oparto się temu szkodliwemu stronnictwu. Udali się przeto socjaliści na wieś i tutaj zdołali ciemny lud nabrać na 2-kę. Ciemni ludzie, sami na siebie bicz kręcą. Rządy socjalistyczne, to przecież wywłaszczenie chłopów, a czy chłopi chcą być wywłaszczonymi? Ciemnota święciła triumfy podczas wyborów do drugiego Sejmu.

Centrum Polskie wydało odezwę do swych wyborców w m. Warszawie, w województwie Warszawskiem, Łódzkiem i Kieleckiem, aby nie głosowali na 12-kę, lecz wszyscy mają głosować na 8 kę.

Ostrzeżenie. Pewne indywidum, od dłuższego czasu, chore umysłowo, chodzi po mieście i rozdaje do dzisiejszego głosowania kartki wyborcze z 2-ką. Ostrzegamy, aby tych kartek nie przyjmować.

Koncert Chóru Katedralnego. Zapowiedziany na wtorek 14 listopada r. b. w teatrze „Nowości" wielki koncert jubileuszowy 35 lecia istnienia chóru katedralnego, jak przewidywaliśmy budzi ogólne zainteresowanie.

Komitet organizacyjny dokłada wszelkich starań, by koncert odbył się z całą okazałością i na wysokim poziomie artystycznym.

Udział w koncercie sił tej miary jak: pp. Karbowska, art. opery warsz; B. Postolska, uczenica artysty teatrów stołecznych p. J. Osterwy; A. Kuryłło, dyr. konserwatorjum; inż. Bartkowski, C. Klein, K. Rogalski, oraz orkiestra symfoniczna 14 p. p. pod dyr. p. Wittmana, w zupełności usprawiedliwia zainteresowanie.

Z Harcerstwa.

Ćwiczenia wojskowe dla wszystkich drużyn męskich hufca Włocławskiego odbędą się w niedzielę dn. 12 b. m. Zbiórka o godz. 7 min. 30 na placu Straży ogniowej przy ul. Stodólnej.

Wieczór listopadowy. Jak się dowiadujemy ruchliwe Stow. Młodz. Polskiej „Spójnia" we Włocławku ku uczczenia powstania listopadowego urządza wieczór listopadowy na który, złożą się: śpiewy chóralne, deklamacje i dwie sztuki z 1830 r. „Noc w Belwederze" i „Warszawianka" Próby pod kierunkiem p. Jaśkiewicza już są w toku. Oryginalne kostjumy z 1830 roku. będą sprowadzane z Łodzi.

Obchód rocznicy powstania listopadowego. W środę 29 listopada odbędzie się o g. 6 pp. w sali gimnazjum państwowego męskiego obchód, urządzony staraniem Kółka Muzycznego uczennic gimnazjum państwowego im. M. Konopnickiej w celu uczczenia rocznicy pamiętnego w dziejach naszego narodu powstania 1831 r. Udział w obchodzie weźmie przez wygłoszenie odczytu p. prof. W. Michna, polonista gimnazjum im. M. Konopnickiej oraz chór uczennic tegoż gimnazjum, pod batutą p. prof. Bojakowskiego.

„Z Tow. Gimn. „Sokół". W niedzielę 12 b. m. na boisku 14 p. p. (Aleje Szopena) odbędą się staraniem oficera instruk. P. K. U. Włocławek, zawody lekkoatletyczne z następującym programem: 1) Biegi 100, 400 i 3000 metrów, 2) skoki wzwyż i w dal z rozbiegu, 3) rzuty granatem i oszczepem, oraz match rewanż „Sokół" druż. Gimn. Państw. Początek o g. 2 po poł. punktualnie.

W niedzielę o godz. 7 wiecz. w lokalu T-wa rozpocznie się zabawa tewarzyska połączona z tańcami dla członków i wprowadzonych gości".

Ś. ✝ P.

Szymon Górnikiewicz

obywatel m. Włocławka

opatrzony św. Sakramentami, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zasnął w Panu dn. 10 listopada 1922 r., przeżywszy lat 53.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy Pl. Dąbrowskiego 14 na cmentarz miejscowy odbędzie się w niedzielę dnia 12-go b. m. o godzienie 3 ej po południu.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w poniedziałek dnia 13 go b. m. w kościele parafjalnym św. Jana o godz. 9-ej rano.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych

Żona i syn.

Zarząd Tow. Wspom. Biednych ma zaszczyt najserdeczniej podziękować W-nemu p. Hr. Platerowi za ofiarę 50.000 mk.

Ruch budowlany. W naszem mieście znacznie się ożywił ruch budowlany. Dzięki sprzyjającej pogodzie i ciepłu, roboty budowlane postępują szybko naprzód.

Na przyszły rok istnieją bardzo wydatne plany pod tym względem zamierzenia.

Plantacje miejskie. Miasto przystąpiło do sadzenia drzewek prawie na wszystkich ulicach, które do tego czasu plantacji nie posiadały. Niechże tedy obywatelowie wezmą te drzewka pod swoją opiekę i strzegą je, jako własne.

KRONIKA POLICYJNA.

Samobójstwo. Gołębiowski Franciszek, zam. w Rakutowie (gm. Kowal), pozbawił się życia wystrzałem z karabinu.

Dzieciobójstwo. Okoniewska E., zam. w Dziankówku (gm. Lubień), popełniła morderstwo noworodka.

Bójka. Zieliński Ignacy, zam. we wsi Piaski - Zawadowskie (gm. Baruchowo), skutkiem otrzymanych ciężkich uszkodzeń ciała podczas bójki na zabawie we wsi Zakrzewo, zmarł.

Za włóczęgostwo. Rabackiego Wojciecha i Trzeciaka Konstantego za pijaństwo i włóczęgostwo pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Do odpowiedzialności. Kmiełówne Bronisławę i Walerczaka Franciszka pociągnięto do odpowiedzialności karnej za zakłócenie spokoju publicznego.

Kradzieże. Sampłowskiemu Aleksandrowi, zam. przy ul. Miłej № 12, skradziono 2 mundury i spodnie wojskowe.

— Pietraszównie Aleks., zam. przy ul. Szpichlernej, skradziono palto damskie.

— Tobe Ryfka, zam. przy ul. Zduńskiej № 4, zameldowała o kradzieży bielizny wartości 323.000 mk.

— Lesiński Józef, zam. przy ul. Długiej № 11, zameldował o kradzieży garderoby wartości 100.000 mk.

— Szott Henryk, zam. w Warszawie, zameldował, że w numerze hotelu »Central« przy ul. Piekarskiej skradziono mu garderobę.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Usposobienie dla walut zachodnich zasadniczej zmianie nie uległo. Marki niemieckie trochę mocniej.

	gotówka
Berlin	2.40 — 2.30
Londvn	70.500
New-York	15.500 - 15 800 - 16.750
Paryż	990—995
	czeki
Belgja	905 — 915 — 895
Berlin	2.35 — 2.02½
Gdańsk	2.25 — 2.02½
Helsingfors	6.240
Londyn	71.000 — 71.100 — 70.700
New-York	15.500 - 15.800 - 15.725
Paryż	1.000 — 1.025—990
Praga	510—507.50
Szwajcarja	2.842.50—2.880
Wiedeń	22.00 — 21.75 — 22.00
Włochy	700—690

TELEGRAMY.

Nadzieje na porozumienie.

PARYŻ, 10.XI. PAT. Według doniesienia Havasa z Konstantynopola, Riffet Pasza w toku rozmowy z generałami państw sprzymierzonych wyraził nadzieję, że uda się znaleźć modus vivendi. Według oświadczenia Riffeta Paszy, położenie nieco się poprawiło, wobec czego w kołach dyplomatycznych sądzą, że dojdzie do porozumienia. Według dalszych doniesień z Konstantynopola w Wysokiej Porcie odbyła się narada z generałami państw sprzymierzonych, podczas której rozważano sprawy policji, żandarmerji, ceł, zdrowia publicznego i zarządzień gospodarczych.

Polepszenie się sytuacji na wschodzie.

LONDYN (AW.) Rząd angielski otrzymał dziś sprawozdanie od swojego nadkomisarza w Konstantynopolu z toczących się z środy na czwartek rokowań z kemalistami. Wiadomości nadeszłe mówią o osiągnięciu porozumienia. Rokowania zostały ponownie podjęte 9 b. m. Wynik dotychczas niewiadomy.

Rozwiązane nadzieje.

KRÓLEWIEC 10.11. Pat Z Kowna donoszą: W tutejszych kołach politycznych uważają, że toczące zię obecnie w Paryżu rokowania w sprawie Kłajpedy będą już ostatnie i decydujące. W Kownie przestano wierzyć, iż Kłajpeda będzie przyłączona do Litwy. Organ rządu litewskiego „Lietuva" przygotowuje publiczną opinję litewską na klęskę w sprawie Kłajpedy.

O silnej Bawarji w państwie federacyjnem.

BERLIN, 11.11. PAT. Nowy prezydent ministrów bawarskich von Kiling wygłosił wczoraj w sejmie bawarskim expose, w którem omówił tendencję, jakie ujawniają nacjonaliści bawarscy do rozszerzenia niezależności tego największego z państw sfederowanych, zaznaczając, iż bawarja posiadać winna swą własną głowę państwa. Mowę swą zakończył premier słowami: »Silna Bawarja w silnem państwie federacyjnym«.

Kupujcie 8% pożyczkę złotą!

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× Z Kresów nadchodzą wiadomości o gwałtach wyborczych, popełnianych przez 16-kę. Sołtysi i wójci byli w wielu miejscach przekupieni. Podpalano lokale, teroryzowano ludność i t. d. Wybory w tych okręgach powinny być bezwzględnie unieważnione.

× W Toruniu aresztowano braci Rosenbaum komunistów, którzy drukowali w swojej drukarni odezwy komunistyczne.

× Pod Krakowem ujawniono szajkę bandytów, którzy zajmowali się specjalnie podpalaniem dworów.

× W Kieleckiem kandydaci z 12-ki do Senatu wycofali swoje kandydatury.

× Komunikują nam, że organizacja centrowa zarządziła, aby wszyscy jej sympatycy głosowali na 8-kę. Jaka szkoda, ze to nie było zrobione przed 5 listopada.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Mussolini zaprowadził we Włoszech bardzo wielkie oszczędności na stanowiskach rządowych.

× Zwycięstwo odniesione przez faszystów jest kompletne. Całe organizacje, niewyłączając i lewicowych, przystępują do faszystów.

× W Grecji pociągnięto pod sąd 8 ministrów, którzy przyczynili się do klęski wojennej.

× W odbywających się obecnie wyborach w Ameryce wszędzie zwyciężają demokraci.

× W Anglji panuje wielkie rozgoryczenie na Turcję. Nie są wykluczone poważniejsze zatargi.

× Przebywający w Ameryce metropolita Szeptycki ciężko zachorował i znajduje się obecnie w sanatorjum w Chicago.

× Naczelny redaktor dziennika bolszewickiego »Nowaja Rossija« w Sofji Aleksander Agajew został przed lokalem redakcji zabity. Morderca Mikołaj Bulow zdołał zbiedz.

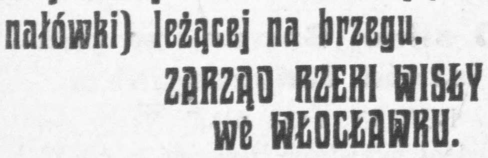
× Oferty udzielania pożyczki, jakie Niemcy otrzymali, pochodzą głównie od tirmy bankowej »Lazar Brothers«, której głównym wspólnikiem jest finansista Franck, zaproszony przez rząd niemiecki jako rzeczoznawca do Berlina. Oprócz powyższej rząd niemiecki otrzymał jeszcze ofertę od szwajcarskiego banku narodowego. Bank ten ofiaruje Rzeszy podobno 100 miljonów marek złotych pożyczki.

OGŁOSZENIE.

W dniu 15 listopada r. b. we środę o godz. 11 przed południem na 530 klm. przy prawym brzegu rzeki Wisły w pobliżu osady Kulin odbędzie się sprzedaż z licytacji starej barki drewnianej (kanałówki) leżącej na brzegu.

ZARZĄD RZEKI WISŁY we WŁOCŁAWKU.

Suchoty oraz wszelkie choroby **piersiowe** leczy **„Balsam Thiocolan Age"**. Używa się za poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy apteczne.

Ministerstwo Spraw Wojskowych
ODDZIAŁ V. SZTAB. GEN.
L. dz. 46525/V. Org. 22.

WARSZAWA, dnia 31. X. 22 r.

OGŁOSZENIE!

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych w sprawie rejestracji wszystkich obywateli Państwa Polskiego, posiadających stopnie oficerskie wzgl. równorzędne na mocy Ustawy Sejmowej z dnia 17. VI. 1919 r. o spisie oficerów oraz art. 107 Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej (dział praw Królestwa Polsk. Nr. 13/18, pkt. 28), zostali powołani do rejestracji w terminie od dnia 1. VII. do dnia 31. VII. 1922 r. wszyscy obywatele Państwa Polskiego posiadający stopnie oficerskie względnie równorzędne bez względu na to, czy stopnie te uzyskali w armjach obcych, polskich formacjach wojskowych, czy też w Armji Polskiej.

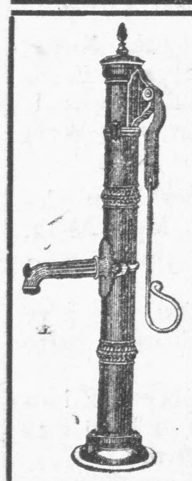
Pomimo nakazanego terminu rejestracji, część oficerów zgłasza się do niej jeszcze obecnie co powoduje opóźnienie wydania listy starszeństwa oficerów rezerwy.

Z dniem 1. XII. 22 r. zamykam czynności rejestracyjne w P. K. U. Po tym terminie Kmdci P. K. U. żadnych zgłoszeń przyjmować nie będą. Listą starszeństwa oficerów rezerwy będą obięci tylko ci oficerowie rezerwy, którzy zgłoszą się jeszcze do rejestracji przed ostatecznym terminem t. j. przed 1. XII. 1922 r.

Minister Spraw Wojskowych
(—) Sosnkowski
Generał Dywizji.

Dr. med. Linke choroby skórne i weneryczne **ul. 3-Maja Nr. 6.** Przyjmuje 10—12 i $3^{1/2}$—5 Panie $2^{1/2}$—$3^{1/2}$.

Zakład Artystyczno-Fotograficzny T. KULIGOWSKIEGO Kościuszki 4 **wykonywa zdjęcia wieczorem przy świetle elektryczn.**

Wiercimy studnie wszelkich wymiarów i głębokości dla miast, fabryk, browarów, gorzelń, mączkarń, mleczarń, wielkich i małych gospodarstw roln. **Zakładamy wodociągi. Wykonujemy wiercenia poszukiwawcze. Dostarczamy i montujemy pompy wszelkiego rodzaju.**

J. Kopczyński & S-KA
Oddział w Bydgoszczy
Plac Piastowski № 11. Tel. 1166.
Centrala w Poznaniu.

Notujcie adres!

Podaje do wiadomości Szanownym Paniom, iż powróciłem z zagranicy i odtąd pracownia moja wykonuje różne hafty maszynowe i ręczne a także mereżki podług najnowszych modeli zagranicznych

Przedmiejska Nr. 17

lub wejście przez sklep obuwia i galanterji A. Honigsteina od ul. 3-go Maja Nr. 35.

Kreślę się z szacunkiem
A. Honigstein.

PASZĘ (odchód od tatarki) **dla rogacizny i koni** bardzo tanio sprzedaję. — Wiadomość **w kaszowniku Lewińskiego** Przedmiejska 6.

Choroby żołądka, kiszek, nerek, obstrukcje, hemorojdy i t. p. radykalnie leczą **Szwajcarskie gorzkie zioła Dr. Bauera** — oryginalne z marką „Kogut". Sprzedają apteki i składy apteczne.

Pasta „MARY" dzięki swym własn. chem. czyni skórę odporną na wilgoć, zapobiega pękaniu i nadaje obuwiu piękny połysk. Fabryka „MARY" Warszawa, ul. Dzielna № 48.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Buchalter bilansista. rutynowany z długoletnią praktyką potrzebny od zaraz. Oferenci łaskawie raczą zgłosić się do firmy Jan Klabecki Włocławek.

Do sprzedania kasa ogniotrwała, kredens, nadający się dla panów cukierników, lub restauratorów, maszyna damska. Kilińskiego 12 m. 4.

Dominium Bachórka, 4 klm. odległe od Brześcia Kujawskiego, poszukuje możliwie od zaraz **pisarza prowentowego**, człowieka samotnego i trzeźwego, z dobremi świadectwami, w wieku starszym, znającego się na gospodarstwie. Bliższe szczegóły do omówienia na miejscu.

Magazyn mebli T. Dzięciołowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Mieszkanie w Płocku ustąpię za mieszkanie we Włocławku, składające się z 2 lub 3 pokoi kuchnię. Informacji zasięgnąć Maślana 1. p. Jakubowski.

Poszukuję inteligentnej uczennicy, która by udzielała korepetycji w zakresie 6 klas. Zgłaszać się Orla 3 pokój 33 od 7 wieczór.

Poszukuję pokoju częściowo umeblowanego przy inteligentnej rodzinie, gdzieby można korzystać z pianina. Zgłoszenia: Orla 3, pokój 33.

Platforma do sprzedania. Wiadomość w Syndykacie Rolniczym ul. Kaliska.

Pokój potrzebny dla pojedyńczej osoby. Oferty dla „N." przyjmuje Administracja „Słowa Kujawskiego".

Reperacje zegarków wykonuje zegarmistrz Franciszek Wojciechowski Włocławek, Maślana 4.

Samotny w starszym wieku, poszukuje pokoju przy rodzinie. Osemka.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Józefa Kumosińskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Jana Pajerskiego. Znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Józefa Wawczyckiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu i dowód osobisty Stanisława Kaczorowskiego oraz metrykę Franciszka Kaczorowskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu Wiktora Marszał wydaną w P. K. U. Włocławek.

Zgubiono kartę odroczenia Steiana Radzikowskiego. Znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono tymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne na imię Pinkusa Nasielskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:	
osobowy warszawski	o godz. 12.16
kurjer bukareszteński „ „	14.03
kurjer warszawski „ „	2.47
do Poznania:	
kurjer warszawski . .	o godz. 3.25
osobowy „ . . . „ „	5.19
do Bydgoszczy:	
osobowy warszawski	o godz. 22.19
do Warszawy:	
osobowy poznański . .	o godz. 1.54
kurjer gdański . . . „ „	3.54
kurjer poznański . . . „ „	4.28
osobowy bydgoski . . „ „	7.41
osobowy gdański . . . „ „	16.27
do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:	
kurjer gdański . . .	o godz. 14.05.

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyczące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczane po uprzednim opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

REDAKTOR: KS. JÓZEF KRUSZYŃSKI. DRUKARNIA DIECEZALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.